

de Bergrede IV
Dat er (weer) tranen vloeien...!

- * intochtlied 205 opw.
- * stil gebed
votum en groet

***Onze hulp is in de naam des Heren
die de hemel en de aarde gemaakt heeft,
die trouw is en trouw blijft en niet laat varen het werk van zijn handen.
Genade zij u en vrede van God onze Vader en van onze Here Jezus Christus,
in de gemeenschap van en met de Heilige Geest.***

- * lied 277
- * gebed om de Heilige Geest
- * bijbellezingen: O.T. Jes. 61:1-3
N.T. 2 Cor. 6:18-7:1 en 10
- * lied 464:1,2,3 en 5
- * preek n.a.v. Matt. 5:4
- * gebed/voorbede
- * slotlied 49:1 en 3 **collecte**
- * zegenbede
- * vervolg slotlied 49:4

***De genade van onze Here Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap met de Heilige Geest
is met u allen.***

Liederen uit opwekking (opw) en Lofzangen en Gebeden (bundel Unie Baptisten).

Zo zingen we: 'Blijde pelgrims laat ons meegaan', en zo horen we: 'Zalig die treuren'? Begrijpt u er iets van? Beiden zitten nu eenmaal in de stoet op weg naar de doorbraak van Gods rijk - 'de blijde pelgrims' en die 'treuren'. Het is het gekozen tekstwoord dat ons er niet aan doet ontkomen, de treurenden. 't Legt, ondanks dat je voor hen begrip kunt hebben en misschien zelfs oprecht hart, toch een beetje een domper op de glans van het begrip 'zalig'. 't Is toch wat moeilijk, zo op het eerste gezicht, om ze te zien onder een dergelijke noemer, 'zalig'. 'Zalig' suggereert immers feest, vreugde, blijdschap, vindt u niet? Toch mooi te horen dat ze getroost worden 'die treuren'. De tekst doet het ook goed als tekst op de rouwkaart bijvoorbeeld: dat de tranen van hun ogen zullen worden afgewist...

Toch moet je er, wees eerlijk, niet aan denken om voortdurend - de hele pelgrimstocht lang! - met 'die treurenden' te moeten optrekken. Je zou dan toch bijna zelf geen blijdschap meer overhouden? Nee, laat ons maar zingen - indachtig het woord van Paulus 'verblijdt u, nogmaals zeg ik u verblijdt u te allen tijde' - 'blijde pelgrims laat ons meegaan'! Het is fijn hoor dat de zij die treuren in deze boodschap aan bod komen, maar het kan best eens zijn dat we dankbaar zijn als het 'amen' komt... en dan hopelijk een blij lied er achteraan! Zullen we dan maar?

'Zalig die treuren want zij zullen vertroost worden'.

Zou je met de tranen van hen die treuren niet een zee kunnen vullen? Er is wat verdriet als je zo om je heen kijkt?! Bij jong én oud! Zelfs onder kinderen van God - discipelen... Luid en stil verdriet. Hoe wijds moet je het niet kunnen maken, het 'die treuren' uit de tekst? Wat zijn er een mensen met droefheid om verlies, om de kinderen, om geen kinderen, om het huwelijk. Je kunt ze benoemen: ontgoochelden, putzitters, teleurgestelden, depressieven, pessimisten, melancholieken tot en met de zwartkijkers ... En dan is er nog de droefheid van het zelfbeklag, van zelfmedelijden. Het moet al gek zijn dat er niemand is die zich in dit rijtje herkent. Misschien voelt iemand zich vast als in een gevangenis met vier blinde muren! Hebt u er troost aan, aan een woord als dat van de tekst? Ik wil u eerlijk zeggen dat als ik zó onder die noemer 'treurenden' zou vallen, met het tekstwoord niet erg veel zou kunnen. Sterker, wat heb je aan een felicitatie (want dat houdt 'zalig' toch in) ook al komt die van Jezus zelf, als je er aan toe bent als zojuist geschetst!? Nu, laat ik van daaruit dan ook zeggen dat onze tekst, het Woord van Jezus zelf, een dusdanig treuren ook *niet* bedoelt! Het treuren dat Hij op het oog heeft, raakt een zaak die volkomen 'geestelijk' van betekenis is. Jezus verklaart hen die op 'natuurlijke wijze' treuren niet gelukkig. Ook *daar* wil Hij troosten, maar dan door er in, in dat verdriet - treuren, gekend te worden! Oók, om het met dominee Overduin te zeggen, als Koning en niet als figurant!

Om toch even op dat 'natuurlijke verdriet' in te gaan: klaag niet tegen Hem aan, en klaag Hem zeker niet aan, maar laat Hem er in komen! Geloof het Woord dat hier getuigt dat Hij draagt - is dat geen troost? Geeft dat geen vreugde? Hier geldt: ga niet alleen door 't leven - en om dan een paar uit het zojuist gegeven rijtje te plukken die het misschien extra nodig hebben om daar weer eens bij bepaald te worden: *mens in zelfbeklag, zelfmedelijden, zwartkijker, pessimist, putzitter* ga niet alleen, zegt lied 53 uit Johannes de Heer: *uw Koning wil komen in uw hart. Ach, geef het Hem ter woning; hoe stilt Hij dan uw smart!* Kijk op naar Jezus, de Christus! *Daar is zoveel te klagen, daar is zoveel geweest, en zoveel leed te dragen; ga niet alleen!* Dat is troost en... vermaan.

Komen we dan nu bij de vraag wie (en wat!) Jezus in het tekstwoord op het oog heeft als Hij namens de Vader zegt: 'Zalig die treuren...'. Als het niet het treuren - de treurenden - in 'natuurlijke zin' raakt, in hoeverre raakt het ons? Jezus schijnt met het tekstwoord elke discipel op het oog te hebben.

Misschien dat we de vraag 'raakt het ons' eens moeten stellen in de zin van: doet het ons wat? Veel, weinig, of helemaal niets? Mogelijk dat we de vraag 'doet het ons wat' met 'nee' moeten beantwoorden. We komen hier namelijk bij het ook gelezen woord van Paulus uit 2 Corintiërs 7:10 dat zegt: 'Want de *droefheid* naar Gods wil - dat wil zeggen, de droefheid zoals God ze *verlangt* - brengt onberouwelijke inkeer tot heil...'. Laat dat tekstvers even inzinken.

Hebben wij als christenen, in zijn algemeenheid en in relatie tot wat Jezus zegt in het gekozen tekstvers in het bijzonder, nog enige notie van wat Paulus (onder de inspiratie van de heilige Geest) hier op het oog heeft i 2 Corintiërs 7:10?

Jezus heeft in de zaligspreking 'zalig die treuren' 'de nieuwe mens' in de meest absolute betekenis van het Woord op het oog. En Paulus in het aangehaalde tekstvers eveneens! En dát is nu juist bij ons iets dat geworden (beter wellicht: verworden) is tot een haast of helemaal onvoorstelbare, schijnbaar niet haalbare zaak: een *nieuwe* mens, een *nieuwe* schepping waarvan onherroepelijk geldt '*het oude is voorbijgegaan, zie het nieuwe is gekomen*' - en dat wekt droefenis, doet 'treuren'! Treuren als *eigenschap* van het nieuwe mens zijn! En dan ook nog een kenmerkende eigenschap! Maar past dat?

Genade geeft toch blijdschap?! Het 'nieuwe mens zijn' is toch een jubel?! Geeft toch een overwinningskreet?! Hoe zegt Paulus het ook weer in het ons allen vast bekende Romeinen 6:4 en volgend? '*Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden is opgewekt door de majesteit des Vaders, zo ook wij in **nieuwheid** des levens zouden wandelen... Indien wij dan met Christus gestorven zijn, geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven... Zo moet het ook voor u vaststaan, dat gij wel dood zijt voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus*'. Dát is tocht één en al realiteit?

Is het dat??

Is wat Paulus hier zegt *dagelijkse* realiteit in en voor mijn leven?

Hoor hem in vers twaalf van Romeinen 6: '*Laat dan de zonde niet langer als KONING heersen in uw sterfelijke lichaam, zodat gij aan zijn begeerten zoudt gehoorzamen*' en in vers veertien vervolgt hij met: '*en stelt uw leden niet langer als wapenen der ongerechtigheid ten dienste van de zonde, maar stelt u ten dienste van God, als mensen, die dood zijn geweest, maar thans leven, en stelt uw leden als wapenen der gerechtigheid ten dienste van God*'. Zijn wij werkelijk 'wereldvreemd'? Maakte Jezus van water wijn, wij doen wat graag in de praktijk van het leven, als het gaat om principiële keuzes, het omgekeerde, wij doen wat vaak zonder schroom water bij de wijn - maken van Zijn wijn water! Hoeveel van het 'oude leven' dat de dood heet ingegaan te zijn, blijkt nog, of opnieuw, springlevend? Hoeveel is er niet schijn in ons leven? Wij zijn 'een nieuwe schepping' en staan ons daarop wat graag voor, maar onze leden - oren, ogen, handen en voeten, ons hart - toont nog zoveel en zo vaak oude trekken! Oren luisteren wat graag naar het verkeerde, ogen zoeken wat graag het kwade, handen ballen zich wat gemakkelijk tot vuisten, voeten trappen soms wat graag gemeen, ons hart is soms vol van alleen en allereerst onszelf!

En, wat doet ons dat?

Zit dat ons werkelijk dwars? Houdt het ons bezig voor Gods aangezicht? Wat? Laten we het beestje maar heel eerlijk bij de naam noemen: zonde - het zondaar zijn. Zit het ons dw

Als er één zaligspreking maar bitter weining onder Gods kinderen zichtbaar schijnt te worden, dan toch wel deze die nu centraal staat: 'zalig die treuren'... bedroefd zijn naar Gods wil!

Ons zit veel eerder en veel meer de droefheid naar de wereld in het bloed!

Hoe doet het ons pijn als we geconfronteerd worden, vanuit nota bene God zelf, met de noodzaak om omwille van zijn Rijk iets op te geven?! Iets schade te achten wat je winst is...?!

Met pijn in je hart laat je, ten langen leste vaak!, los. Maar niet eerst dan na veelal een gevoelige les... Moeilijk hè? En dat terwijl Jezus heeft gezegd: Laat los en je zult losgelaten worden! Moeilijk inderdaad toch als het gaat om bijvoorbeeld jouw gelijk!? Hoe licht zijn wij gaan denken over wat God pijn doet, zodat je bedroefd wordt over jezelf naar zijn wil... Terwijl God dat als, zoals gezegd, permanent bedoelt op de tocht naar zijn komst.

De geschiedenis geeft aan dat wij het uitzonderlijk vinden als zo'n moment aanbreekt. We noemen een dergelijk moment: opwekking.

Dat de gemeente, en daarin elk individu, weer de Grootheid, Heiligheid en Heerlijkheid van God ziet - juist vanuit de verwachting van Hem - en in dat Grote Licht zichzelf, het eigen pijnlijke tekort schieten, belijdend erkent. Dan vloeien de tranen! Dan komt er het volle besef dat er na Romeinen 6 als belijdenis de praktijk van Romeinen 7 komt - een eerlijk uitspreken: '*want niet wat ik wens, het goede, doe ik, maar wat ik niet wens het kwade, dát doe ik*'. Dat was de grote Paulus die dat van zichzelf getuigde - zet dat ónze zelfgenoegzaamheid in het licht?

We zijn zo weinig pelgrim in de zin van *het* Woord, zo ingeburgerd hier in plaats van burger in de hemelen. We hebben het zo goed, ja, in feite zijn we toch gewoon goed? Nou dan, daarom BLIJDSCHAP! 'Weest blij in de Heer en zing verheugd'. Stop met dat trietse gedoe! Maar zegt Paulus 'in mijn leden zie ik een andere wet, die strijd voert... krijgsgewangen maakt! Het zat Paulus dwars en dat met het oog op de komst van het Koninkrijk, in het Licht van het Woord van God: '*...en ik zal u aannemen, en ik zal u tot Vader zijn en gij zult Mij tot zonen (en dochteren) zijn...*'. Hij was er door en door van doordrongen en verkondigde dat met alle inzet en ernst dat zonder heiliging niemand de Here zou zien! Zonder droefheid om je eigen staat, het toegeven van het eigen falen, je voor de grens de erfenis zou missen! Dán is droefheid te laat. Denk aan Ezau die onder tranen berouw zocht! Het was voor hem voor inkeer tot heil te laat.

'Zalig die treuren...' - *ik ellendig mens...*

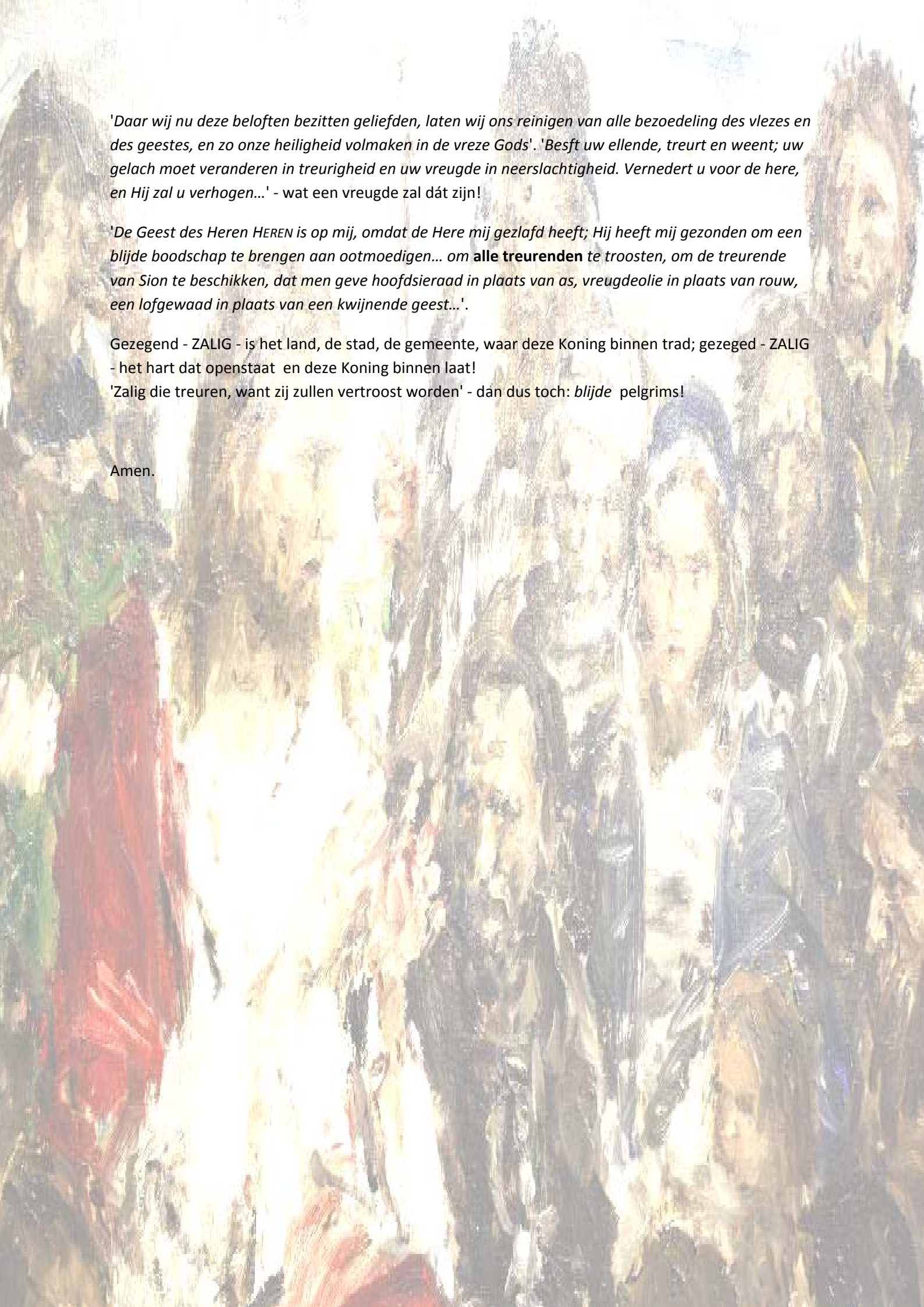
Ach, dat zijn *wij* toch niet, dat mogen we toch niet van elkaar zeggen? Kom, kom. Wij mogen zingen: 'Blijde pelgrims...!'

Dat God opnieuw door de Heilige Geest de overtuiging geeft wie Hij is en... wie wij zijn!

O zeker, Paulus sprak na die uitroep 'ik ellendig mens' bemoedigend en aanmodeigend verder. Hij wist waar hij het zoeken moest: bij Jezus Christus, de Here! En Romeinen 8 toont hoe goed hij beseftte wat dat betekende: vol worden en vol blijven van en leven door de Geest! Maar alleen degene die zichzelf heeft gezien in het Licht zal die behoefte zien, voelen en uitspreken in volle afhankelijkheid! Is er misschien daarom zo weinig dorst naar de volheid van de Heilige Geest?

Maar zelfs vol van de Heilige Geest ondekt Paulus, dat het zoonschap pas reëel haalbaar is in en met de verlossing van ons lichaam... Daarom dat de schepping zucht, dat is: jammert, in al haar delen en ook wij - als het goed is! - die de Geest als eerste gave hebben ontvangen, zuchten - jammeren! - bij onszelf in de verwachting van de doorbraak van het Koninkrijk der hemelen dat werkelijkheid wordt in de totale zin van het woord met de opname van de bruid, de gemeente! Daarom zalig die treuren! Immers, zij zullen vertroost worden!

Hoe groot is bij ons het besef dat God het is die ons juist dáártoe bereid heeft (geschapen heeft) en die ons de Heilige Geest als onderpand (onderpand van onze erfenis) gegeven heeft? Zuchten, jammeren wij, onszelf ziende, hierom? Haken wij ernaar met onze woonstede uit de hemel omkleed te worden? '*Als wij maar bekleed, en niet naakt, zullen bevonden worden...*'!

'Daar wij nu deze beloften bezitten geliefden, laten wij ons reinigen van alle bezoedeling des vlezes en des geestes, en zo onze heiligheid volmaken in de vreze Gods'. 'Besft uw ellende, treurt en weent; uw gelach moet veranderen in treurigheid en uw vreugde in neerslachtigheid. Vernedert u voor de here, en Hij zal u verhogen...' - wat een vreugde zal dát zijn!

'De Geest des Heren HEREN is op mij, omdat de Here mij gezlafd heeft; Hij heeft mij gezonden om een blijde boodschap te brengen aan ootmoedigen... om alle treurenden te troosten, om de treurende van Sion te beschikken, dat men geve hoofdsieraad in plaats van as, vreugdeolie in plaats van rouw, een lofgewaad in plaats van een kwijnende geest...'.
Zalig die treuren, want zij zullen vertroost worden' - dan dus toch: *blijde* pelgrims!

Gezeged - ZALIG - is het land, de stad, de gemeente, waar deze Koning binnen trad; gezeged - ZALIG - het hart dat openstaat en deze Koning binnen laat!

'Zalig die treuren, want zij zullen vertroost worden' - dan dus toch: *blijde* pelgrims!

Amen.